

UPUTSTVO ZA IZRAČUNAVANJE PUTNIČKIH I TONSKIH KILOMETARA

Dostavljamo vam dodatno objašnjenje obrasca SA/M-11 koje se odnosi na izračunavanje putničkih kilometara i tonskih kilometara. Navedeno objašnjenje proizilazi iz statističke Metodologije drumskog saobraćaja br. 135.

Izračunavanje putničkih kilometara

Putnički kilometar (pkm) je prevoz jednog putnika na rastojanju od jednog kilometra. Kada se putnik prevozi na rastojanju od 25 km, ostvareno je 25 putničkih kilometara. Ako su dva putnika putovala na rastojanju od 25 kilometara, ostvareno je 50 putničkih kilometara.

Prevoz putnika na liniji A - G

Broj putnika	Relacije		Putnički kilometri
	A ←---- 12 km ----→ B	B ←---- 8 km ----→ V ←---- 10 km ----→ G	
12	u _____ i		144 (12x12)
14	u _____ i		280 (14x20)
10	u _____ i		300 (10x30)
4		u _____ i	32 (4x8)
8		u _____ i	144 (8x18)
18		u _____ i	180 (18x10)
66			1080

u = ukrcani putnici; i = iskrcani putnici

Izračunavanje putničkih kilometara vrši se u preduzeću različitim metodama. Kada je to moguće, prodane karte se grupišu prema relacijama i izračunava se broj karata za svaku relaciju. Ako je cijena vozne karte proporcionalna sa rastojanjem, mogu se i na osnovu prihoda izračunati putnički kilometri. Putničke kilometre treba računati pojedinačno za svako vozilo i svaku relaciju. Putničke kilometre na kraju mjeseca sabrati za svako vozilo, zbir putničkih kilometara svih vozila za taj mjesec unijeti u tabelu br. 3, u kolonu g i kumulativno u kolonu d.

Izračunavanje tonskih kilometara

Prilikom izračunavanja ostvarenog rada određenog teretnog automobila u toku nekog vremenskog perioda (na primjer, mjesec dana) u putnom nalogu se između ostalog nalaze i podaci o broju prevezenih tona i pređenom putu teretnog automobila sa robom.

Redni broj	Količina robe (t)	Rastojanje prevoza (km)	Tonski kilometri (tkm)
1	6,0	35	210 (6x35)
2	7,0	48	336 (7x48)
3	6,5	92	598 (6,5x92)
4	5,0	130	650 (5x130)
5	7,0	18	126 (7x18)
6	4,5	7	31,5 (4,5x7)
	36,0	330	1951,5

U gornjoj tabeli dat je primjer za šest različitih vožnji teretnim automobilom od 7 tona, koji je na različit način bio iskorišten. Ukupna količina prevezene robe iznosi 36 tona. Tonske kilometre računamo tako što svaku pošiljku pomnožimo sa rastojanjem na kom je prevezena. Ako saberemo tonske kilometre svakog pojedinog prevoza dobićemo ukupno ostvarene tonske kilometre. U ovom slučaju 1951,5 tkm. Pogrešno bi bilo kada bi se sabrale sve utovarene tone i pomnožile sa ukupnim pređenim putem (u našem slučaju $36 \times 330 = 11880$).

Kao što se vrši obračun za jedan teretni automobil, na isti način obračunava se prevoz i za sve teretne automobile. Tonski kilometri na kraju mjeseca sabiraju se za svako vozilo, zbir tonskih kilometara svih vozila za taj mjesec unijeti u tabelu br. 4 u kolonu g i kumulativ u kolonu d.

Za sva dodatna objašnjenja možete se obratiti na telefon 051/301-492.